

ΑΡΧΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ
ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσης για τις Θεραπευτικές Δομές

A. Εισαγωγή

Ο σχεδιασμός ενός πλάνου για την αντιμετώπιση μίας κρίσης, μπορεί να εξασφαλίσει σε μεγάλο βαθμό τις αποτελεσματικές ενέργειες υπό τις περιστάσεις της κρίσης. Για το λόγο αυτό ο σχεδιασμός ενός Σχεδίου Διαχείρισης Κρίσης στον τομέα της παροχής θεραπείας των εξαρτήσεων μπορεί να διασφαλίσει το βέλτιστο δυνατό χειρισμό των ατόμων που είτε βρίσκονται σε θεραπεία, είτε αιτούνται εκ νέου θεραπείας, είτε η ίδια η κρίση τους έχει προκαλέσει ανάγκες θεραπείας/στήριξης.

B. Στόχοι και επιδιωκόμενα αποτελέσματα

1. Διασφάλιση της συνέχειας της πρόσβασης στις υπηρεσίες θεραπείας ιδιαίτερα σε περιόδους κρίσης. Κάθε υπηρεσία πρέπει να προετοιμάσει το πλάνο της για την συνέχεια της φροντίδας που θα παρέχει σε τέτοια περίοδο και να διασφαλίσει ότι τηρούνται οι ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για τους ασθενείς με COVID-19.
2. Η άμεση παροχή φροντίδας στα άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα με ουσίες εξάρτησης και δεν έχουν ακόμη μπει σε θεραπεία, ενώ μπορεί να ζητήσουν βοήθεια σε αυτό το στάδιο της κρίσης. Για το σκοπό αυτό οι υπηρεσίες πρέπει να εγκαταστήσουν χωριστές

υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των σχετικών με τον COVID-19 ερωτημάτων και των νέων αιτημάτων θεραπείας χωρίς καθυστερήσεις.

Γ. Ενεργοποίηση του Σχεδίου Διαχείρισης Κρίσεων

Το Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσεων ενεργοποιείται από τον Κεντρικό φορέα / σημείο επαφής που είναι η Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου ως εξής:

1. Η ΑΑΕΚ ενημερώνει τον υπεύθυνο φορέα της τηλεφωνικής γραμμής **1402** για άμεση στήριξη και καθοδήγηση των ατόμων που ζητούν βοήθεια. Τα άτομα που στελεχώνουν τη γραμμή πρέπει να γνωρίζουν το σχέδιο δράσης και να μπορούν να καθοδηγούν τόσο τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια όσο και επαγγελματίες που χρειάζονται πληροφόρηση.
2. Η ΑΑΕΚ ενημερώνει όλα τα Θεραπευτικά Κέντρα για την ενεργοποίηση του πλάνου ώστε να πάρουν τα κατάλληλα μέτρα.
3. Η ΑΑΕΚ έχει προκαθορισμένο και θέτει σε εφαρμογή το πλάνο ενημέρωσης του κοινού αναφορικά με το Σχέδιο Διαχείρισης Κρίσης μέσω της ομάδας ΜΜΕ (ιστοσελίδα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, έντυπο και ηλεκτρονικό τύπος).
4. Το κοινό ενημερώνεται ότι για να προβεί στο εκάστοτε Θεραπευτικό Κέντρο χρειάζεται να στείλει μήνυμα στο 8998 με Αριθμό σκοπού μετακίνησης το 1.

Δ. Χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή του προγράμματος της διαχείρισης της κρίσης

Η ΑΑΕΚ κρίνει άμεσα την ανάγκη για ενεργοποίηση του πλάνου και προβαίνει στις πιο πάνω ενέργειες εντός τριών ημερών από την έναρξη της κρίσης.

Ε. Προετοιμασία Θεραπευτικών Κέντρων

Τα θεραπευτικά Προγράμματα πρέπει να προετοιμαστούν για τα πιο κάτω πριν την έναρξη της κρίσης:

1. Αντιμετώπιση της ασφάλειας του προσωπικού και των ασθενών στις υπηρεσίες

Η παροχή υπηρεσιών πρέπει να οργανώνεται έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη στενή επαφή με τους ανθρώπους. Για παράδειγμα, οι αίθουσες αναμονής και οι ουρές σε εξωτερικούς θεραπευόμενους ενδέχεται να χρειαστεί να αναδιοργανωθούν, ενώ σε προγράμματα εσωτερικής θεραπείας θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα για τη μείωση της εξάπλωσης του ιού μεταξύ των ατόμων που βρίσκονται ήδη σε θεραπεία, διασφαλίζοντας παράλληλα τη συνέχεια της περίθαλψης. Το προσωπικό πρέπει να εκπαιδευτεί για την πρόληψη του COVID-19 και η υπηρεσία να του παρέχει τον απαιτούμενο εξοπλισμό προστασίας.

2. Διασφάλιση της υγιεινής του χώρου θεραπείας

Οι οδηγίες του ΠΟΥ πρέπει να ακολουθούνται, ως εξής: οι επιφάνειες και τα αντικείμενα να σκουπίζονται τακτικά με απολυμαντικό, το προσωπικό και τα άτομα που επισκέπτονται τις υπηρεσίες ακολουθούν τακτικό και διεξοδικό πλύσιμο των χεριών, τα απολυμαντικά χεριών διατίθενται σε εμφανή σημεία γύρω από τις εγκαταστάσεις, οι αφίσες που προωθούν το πλύσιμο των χεριών είναι εμφανείς στο χώρο, το προσωπικό και τα άτομα που επισκέπτονται τις υπηρεσίες έχουν πρόσβαση σε χώρους όπου μπορούν να πλύνουν τα χέρια τους με σαπούνι και νερό.

3. Διασφάλιση της δυνατότητας για ηλεκτρονική επικοινωνία

Όλα τα Θεραπευτικά Προγράμματα πρέπει να διασφαλίσουν ότι διαθέτουν τη δυνατότητα και την τεχνολογία για διαδικτυακή επικοινωνία με τους θεραπευόμενους αλλά και μεταξύ του προσωπικού.

4. Διασφάλιση της διαθεσιμότητας φαρμάκων

Τα Θεραπευτικά Κέντρα τα οποία παρέχουν φαρμακευτική αγωγή πρέπει λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα ώστε να είναι δυνατή η συνεχής πρόσβαση των θεραπευόμενων σε όλα τα φάρμακα. Τέτοια μέτρα είναι η διασφάλιση αποθεμάτων, η δυνατότητα κατ' οίκον παράδοσης όπου υπάρχει ανάγκη, η δυνατότητα για εκτεταμένες συνταγές κτλ.

ΣΤ. Λειτουργία Θεραπευτικών Προγραμμάτων σε Περίοδο Κρίσης

Είναι σημαντικό να διευκρινιστούν οι ρόλοι και οι αρμοδιότητες των Θεραπευτικών Κέντρων αναφορικά με τα υφιστάμενα και τα νέα αιτήματα καθώς και η αναγκαιότητα των παρεμβάσεων σε περίοδο κρίσης.

1. Υπηρεσίες Ψυχοκοινωνικών Θεραπειών

Σε προγράμματα εξωτερικής θεραπείας:

- ✓ Δυνατότητα παροχής της θεραπείας εξ αποστάσεως (π.χ. μέσω τηλεφώνου ή διαδικτύου) για την παροχή της απαιτούμενης φροντίδας και υποστήριξης.
- ✓ Παράλληλη παροχή ευκαιριών για εναλλακτικές δραστηριότητες
- ✓ Συνέχιση της στήριξης με φυσική παρουσία, όπου επιτρέπεται, σε ατομική βάση, και αναστολή ομαδικής θεραπείας
- ✓ Διασφάλιση της προσβασιμότητας για νέες εισδοχές και για έκτακτες περιπτώσεις
- ✓ Συνέχιση της υποστήριξης από ομοτίμους ακόμη και μέσω διαδικτύου ή τηλεφώνου
- ✓ Καθημερινή ενδοεπικοινωνία διαδικτυακά ή τηλεφωνικώς ανάμεσα στους επαγγελματίες υγείας το πρωί και το τέλος της ημέρας για παροχή στήριξης και ομαδικής συζήτησης των δύσκολων περιπτώσεων.

Προγράμματα Εξωτερικής Θεραπείας

Θ.Κ.	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕ ΦΥΣΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΝΕΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΛΑΠΛΗΣ	√	√	√ (ομαδικά αναλόγως διαταγμάτων)	√
ΠΕΡΣΕΑΣ	√	√	√ (αναλόγως διαταγμάτων)	√
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ	√	√	√	√
ΑΝΑΚΑΜΨΗ	√	√	√	√
ΔΑΝΑΗ -ΦΥΛΑΚΕΣ	Δεν ισχύει	√ (μέσω των τηλεφώνων επικοινωνίας στις Πτέρυγες)	√ (μόνο ατομικές συναντήσεις)	√ (αξιολόγηση με φυσική παρουσία)
ΤΟΛΜΗ ΠΑΦΟΣ	√	√	√	√
ΑΧΙΛΛΕΑΣ	√	√	√	√
ΟΔΥΣΣΕΑΣ	√	√	√	√
ΚΙΜΩΝΑΣ	√	√	√	√
ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ	√	√	√	√
ΒΗΜΑ ΜΕ ΒΗΜΑ	√	√	√	√
ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ	√	√	√	√
ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ 18 ΚΑΤΩ	√	√	√	√
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ «ΑΓΙΑ ΣΚΕΠΗ»	√	√	√ (στο πρόγραμμα οικογένειας)	√

			γίνονται μόνο ατομικές συναντήσεις)	
ΙΘΑΚΗ	√	√	√	√
Ψ.Ε.Μ.Α	√	√	√	√
ΗΛΕΚΤΡ-Α	√	√	√	√

Σε προγράμματα εσωτερικής θεραπείας :

- ✓ Διασφάλιση της συνέχειας της περίθαλψης και εφαρμογής μέτρων για τη μείωση της εξάπλωσης του ιού μεταξύ των ατόμων που βρίσκονται ήδη σε θεραπεία.
- ✓ Διασφάλιση της προσβασιμότητας για νέες εισδοχές κυρίως σε έκτακτες περιπτώσεις.

Προγράμματα Εσωτερικής Θεραπείας

Θ.Κ	ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΝΕΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ «ΑΓΙΑ ΣΚΕΠΗ»	<ul style="list-style-type: none"> √ Αναστολή αδειών θεραπευομένων & Διακοπή επισκεπτηρίων √ Δωμάτιο απομόνωσης σε περίπτωση που κάποιο μέλος παρουσιάσει συμπτώματα εντός του προγράμματος. 	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΦΗΒΩΝ	√ Αναστολή αδειών θεραπευομένων & Διακοπή επισκεπτηρίων	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)
ΘΕΜΕΑ	√	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)
ΑΝΩΣΗ	√	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)
ΡΕΤΟ	√	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)
ΒΗΜΑΤΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ	√ Αναστολή αδειών θεραπευομένων & Διακοπή επισκεπτηρίων	√ υπό προϋποθέσεις(test covid Αρνητικό)

2. Φαρμακολογική Θεραπεία

✓ Όσον αφορά τη θεραπεία συντήρησης των οπιοειδών με αγωνιστή προτείνεται η αύξηση του αριθμού των ασθενών που θεωρούνται επιλέξιμοι για χορήγηση δόσης στο σπίτι (take home) και χορήγηση δόσεων για το σπίτι για δύο εβδομάδες το ελάχιστον, προετοιμασία των δόσεων για κάθε ασθενή ώστε να μειώνεται ο χρόνος αναμονής και σωστός προγραμματισμός του χρόνου χορήγησης έτσι ώστε ο ημερήσιος αριθμός των ασθενών που να αποτείνεται στις υπηρεσίες να είναι χαμηλός.

✓ Για ορισμένα άτομα με υψηλά κίνητρα με διαταραχές χρήσης οπιοειδών η πρόσβαση σε ναλτρεξόνη για την πρόληψη υποτροπής μπορεί να είναι μια επιλογή.

✓ Η ναλοξόνη πρέπει να είναι διαθέσιμη στις εγκαταστάσεις και να παρέχεται σε άτομα που χρησιμοποιούν οπιοειδή ή/και σε άτομα που ενδέχεται να είναι μάρτυρες υπερδοσολογίας οπιοειδών.

✓ Διασφάλιση της πρόσβασης σε συνταγογραφούμενα φάρμακα και φάρμακα για τη θεραπεία των διαταραχών που συνυπάρχουν της εξάρτησης όπως η δυνατότητα χορήγησης τους σε εβδομαδιαία βάση.

✓ Διασφάλιση της συνεχούς πρόσβασης σε όλα τα φάρμακά μέσω της δυνατότητας για κατ' οίκον παράδοση φαρμάκων όπου υπάρχει ανάγκη (π.χ. αξιοποίηση κινητής μονάδας) ή παροχή συνταγογραφούμενων από φαρμακεία σε συνεργασία με τα Θεραπευτικά Προγράμματα

✓ Καθημερινή ενδοεπικοινωνία διαδικτυακά ή τηλεφωνικώς ανάμεσα στους επαγγελματίες υγείας το πρωί και το τέλος της ημέρας για παροχή στήριξης και ομαδικής συζήτησης των δύσκολων περιπτώσεων.

Θ.Κ.	ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΟΣΗΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ (TAKE HOME) /	ΚΑΤΟΙΚΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΦΑΡΜΑΚΩΝ	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΑ	ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΝΑΛΟΞΟΝΗΣ	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΓΕΦΥΡΑ	✓	όχι ακόμα	✓	✓	✓
ΣΩΣΙΒΙΟ	✓	όχι ακόμα	✓	✓	✓
ΣΤΡΟΦΗ	✓	όχι ακόμα	✓	✓	✓
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ	✓	ΟΧΙ Η μονάδα δεν έχει μόνιμο προσωπικό και καλύπτεται από τη Κοινοτική	✓ Οι θεραπευόμενοι μπορούν να προμηθεύονται τα φάρμακα από το	✓	✓ Τηλεφωνικά και μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας

		Νοσηλευτική Υπηρεσία	φαρμακείο του Γένικου Νοσοκομείου Αμμοχωστου		
ΔΙΑΒΑΣΗ	√	ΟΧΙ Η μονάδα εξυπηρετεί 43 άτομα και έχει 4 άτομα προσωπικό	√ Οι θεραπευόμενοι μπορούν να προμηθεύονται τα φάρμακα από το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας	√	√ Τηλεφωνική ενδοεπικοινωνία και αν χρειαστεί μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας όπου είναι δυνατόν
ΚΛΙΝΙΚΗ ΒΕΡΕΣΙΕ	√ (μόνο με δίνονται ιατρικές συνταγές)		√	√	√

3. Υπηρεσίες Άμεσης Πρόσβασης

- ✓ Ανοικτή και άμεση πρόσβαση στις Υπηρεσίες για παροχή βοήθειας πρώτης ανάγκης με εκτεταμένο ωράριο εργασίας
- ✓ Διανομή ναλοξόνης σε άτομα που είναι πιθανό να είναι μάρτυρες υπερβολικής δόσης οπιοειδών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που χρησιμοποιούν οπιοειδή, των εργαζομένων εκτός δομών και των πρώτων βοηθών.
- ✓ Διανομή καθαρών συρίγγων/βελόνων σε άτομα που κάνουν ενέσιμη χρήση οπιοειδών, για να αποφευχθεί η κοινή χρήση βελόνων.
- ✓ Δημιουργία και καθιέρωση προγράμματος εκτός δομής και κατ' οίκον παρεμβάσεις μείωσης της βλάβης (πχ. με τη χρήση κινητής μονάδας).
- ✓ Υποστήριξη των αστέγων που κάνουν χρήση ουσιών μέσω της δυνατότητας παροχής χώρου διαμονής λαμβάνοντας υπόψη τις οδηγίες για την κοινωνική αποστασιοποίηση και διανομή εξοπλισμού ασφάλειας και υγιεινής.

Θ.Κ.	ΠΑΡΟΧΗ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΠΡΩΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ	ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΑΘΑΡΩΝ ΒΕΛΩΝΩΝ	ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΝΑΛΟΞΟΝΗΣ	ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΕΚΤΩΣ ΔΟΜΩΝ	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΑΣΤΕΓΩΝ
ΣΤΟΧΟΣ	√	√	√	√	√
	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕΣΩ ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΜΕ ΦΥΣΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΝΕΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ	
	√	√	√	√	

Z. Αξιολόγηση του Σχεδίου Διαχείρισης Κρίσης

Η αξιολόγηση αναμένεται να γίνει κατόπιν ολοκλήρωσης της πρώτης φάσης εφαρμογής του Σχεδίου.